

Hles rohu

Když beraní roh do nového roku zněl,
já tichl v zařikání:
Ne oheň, vođa, ccel, nepřítel,
štit míru at nás chrání!

František G o t t l i e b

Mačarsko. V Budapešti se začala následně - a první v socialistické zemi - shromáždění Výkonného výboru Světového kongresu židů. 120 delegátů z 36 zemí prodiskutovalo otázku kampaně vedoucího kongresu proti Waldheimovi. Předseda Kongresu, multimilionář Edgar Bronfman vyzval před shromážděním Waldheima, a podal čemisi, tvrdíc: "Viděl jsem dostatečnou množství dokumentů s podpisem Kurta Waldheima, což me přesvědčilo, že byl částí a částčkou nacistické lidodvražedné mašinerie." *Polityka 20/87.*

Vietnam. Ve Vietnamu se nazečrňuje již žádný americký zajatec z doby v lky - sdělil mluvčí ministerstva zahraničí Vietnamu. Tím kritizoval zlostný panév s cílem narušení atmosféry, která by mohla být přátelská ve věci vyje nování zahynulých vojáků USA v době války - a sice vyhlášení několika členy Kongresu USA premie ve výši milionu dolarů za každého nalezeného v Indochíně amerického zajatce. *Polityka 20/87.*

ČSSR. Jakost bot se snížila - tvrdí československý tisk - rovněž i ty jež jsou exportované. "Tribuna" o odmítnutí převzetí importovaných partií Sovětským svazem z ČSSR botů a po zveřejnění tohoto faktu v sovětských novinách "Po prvé se stalo, že náš přítel nás hodnotí tak přísně". *Polityka 20/87.*

SSSR. Část článku z novin "Pravinskij rabočij": Není nic divného, že dne kdy panuje ještě efektnictví, nechut do veřejného prání špíny, kritika se bere na bodáky... Je na čase rozloučit se s tak příjemnými pro některé představi tele představami, jakoby novináři byli jedině kronikáři užívajícími výlučně růžové barvy, jako by byli napojeni jednou provždy tím, že mají zavírat oči před negativními zjevy a být u vytržení z úspěchů. *Polityka 20/87.*

Polsko. Doc. Janusz Albin, ředitel Knihovny "Cesolineum" ve Vratislavi: V minulosti jsme se potýkali s mnoha překážkami ve shromažďování těch emigran tských časopisů, které nezávisle měly právo rozšiřování v zemi. Dnes jsou již vyty pované vědecké knihovny, které mají právo shromažďovat písemnictví bez speciá lních zakáz. *Polityka 20/87.*

SSSR. Hrdina socialistické práce Nikolaj Travkin: V našem trustu byla ne dávno odborová konference. Pět hodin se diskutovalo o uzavření kolektivní sml ouvy. Nakonec nikdo ani nevěděl, kdo a s kým se domlouvá. Kolektiv s hospodář skou řadou? Tělo s hlavou? První šábnická kolektivní smlouva v Rusku byla uza vřena na začátku století na náležitých nopy v Baku. S kým? S podnikatelem! Byla to revoluční vymoženost proletariátu. A my se teď ze setrvačnosti snažíme tuto formu zachovat i v podmínkách kolektivního způsobu organizace práce, plné ho, chozrasčotu a samosprávy. Vyplývá z toho, že kolektiv se vlastně dohaduje sám se sebou... *Rudé právo 13. března 1987.*

ČSSR. Není tajemstvím, že např. některé místní výbory Národní fronty jako by neexistovaly, scházejí se velmi zřídka, jindy zase pokud se sejdou jen formálně vyslechnou tu či onu zprávu, chybí diskuse, nová iniciativa, nové po dněty pro společenský život... Chceme to však překonat setrvačnost, vyjít z těch zapaklitých zaježděných kolejí, zbavit se formalismu, přestat posuzovat orga nizace a orgány Národní fronty jen podle toho, kolik jejich členové odpracova li brigádnických hodin, kolik uspořádali schůzí, vyrobili nástěnek... *PF 14.3.*

Polsko. Ministr Jerzy Urban vyjádřil udivení nad tím, že sjezd Socialistické strany Itálie pozval na sjezd delegaci KSSS a z PLR - jen Adama Michnika. *Tygodnik Powszechny 15/87.*

Polsko. Kisiel: Čaj se pouze samým míchaním lžičkou sladší neučělá. Pradá se říci je to prostá a dalo by se říci, že pro všechny očividná. Ale ukazuje se, že pro některé entuziasty naší reformy hospodářské ona očividná není. Soustřeďují se oni na míchání, a navíc často ani nevědí, na kterou stranu budou míchat. Na základě toho je charakteristická groteskní ve své úpřímnosti odpověď mluvčího vlády, který novináři na otázku na čem se bude zakládat II. etapa reformy odpověděl; že "program II. etapy nebyl ještě zkonkretizovaný". Schvalovat něco, nevědic co a na čem se to zakládá, to je zajisté studně humor! ...Export tu záležitost nevyřeší, neboť nemáme mnoho co exportovat /uhlí, měď, síra, zemědělské produkty - jedna a ta samá písnička/...Cnc se to všechno rozlépí ve státním kotli a není způsob jak zjistit najisto jakou má co hodnotu, kolik co stojí. Nakonec se ani neví, kolik se natisklo peněz, rostoucí inflace staví velké otázky a prognózy, situaci zhoršuje vyřoubovaný černý kurs dolar mlčíc státem uznávaný. Jak se z toho dostat? Hm. Státní sektor v celku se chvěje, tvoří se jakási díra bez dna, kdysi napávaná zahraničními půjčkami, dnes zcela otevřená, je z toho třeba se poučit logickými závěry: redukovat část toho sektoru v podobě továren a investic, které neuložily zkoušku, zvětšit naopak sektor družstvení, jeho význam i zemědělství, individuálních služeb. Privatizovat co se dá, redukovat co se dá, neobávat se společenského rozhořčení, ale soustavně přeměšet odpovědnost za hospodářství a produkci ze státního byrokratického aparátu na ještě žijící společenské síly. Je to jediná cesta ekonomického uvědomění společnosti, pokud ještě není pozdě./----/. Jsou již i "na hoře" jistí lidé, kteří vědí či chápou, že v hospodářství, aby zaujmout a zainteresovat společnost produkcí, aby se vyrvalo z marasmu, třeba pracovat nově například individuálně a originálně. Ale jsou na hoře i jiní, vážnější a důležitější vědci, že na takovou změnu kursu a psychologie nemohou přistoupit, neboť jak to dovolí; je to jejich konec, konec s jejich postavením, zaměstnáním, kariérou. Ta skupina to jsou úředníci, funkcionáři, ředitelé, soudci, kontrolori, "vědci", teoretici. Nemám pro ně srdce, musí ustoupit před životem, život národa je nejdůležitější. Pochopil to Gorbjačov, a bojuje svůj boj opírajíc se o lidi skupiny nové. Hledějme i my takové lidi: vytvoří je život a ne mrtvá úřední manipulace. Vytvoří je především dehočenní praktická činnost, čili z. zv. "druhý oběh", který chtějí nechtějí opanovává stále širší oblasti polského privátního života, takových jako domácí hospodářství, neoficiální služby stavebně-opravářské, technické i řemeslnické, privátní import, domácí obchod masem, starost o děti, sezónní rolnické práce, prodej uliční a bazarový, zprostředkování obchodní i bytové atd., atd. Druhý oběh to je samobrana organismu společensko-hospodářského, ještě stále živého i když rozčtvrcovaného u nás čae stokrát. Druhý oběh ozřejmil praktické poznatky z faktu, že stát vypustil takové množství masy papírových peněz do oběhu, že je třeba se náležitě starat o živé operování s nimi hledajíc pro ně odpovídající nabídku služeb či získaných produktů a zboží. Což to má být peníz mrtvý, není lépe, když krouží a oživuje společnost? A vždyť i stát používá jeho nejasný /vše co je živé je nejasné/ oběh, dopouštějíc se obchodování automobily za velké miliony. Je to jediná cesta ekonomického uvědomění, někdo přece ty peníze musí vlastnit, když kupuje drahé auta. Milion v punčoše to je mrtvola, milion na bazaru - to je život! V oblasti importu tento druhý sektor samostatně a pionýrsky se podepsal dovážejíc vlastním průmyslem ze zahraničí několik set tisíc aparátů video, také mnoho komputerů i programů. Vyvolali svého druhu technickou revoluci zdola, probudili živel jež již nikdo nezabrzdí, který se stal již organickou součástí našeho života. A kolik by ti lidé z II. oběhu mohli udělat, kdyby se jim dovolilo vydávat deviazý nejen "na příjemnosti" leč rovněž na produktivní, oficiální investice! Však po Polsku krouží pár miliard soukromých dolarů!...Jest již zde doba na zásadní rozhodnutí: chvíle je skutečně "zvláštní", a vítr z východu výjimečně příznivý. Opravdová reforma musí sáhnout do ještě existujících ve společnosti autentických, individuálních sil produkčních: druhý oběh plus zemědělství, plus opravdová podnikavost, plus zahraniční společnosti v různých formách, plus zbytek soukromých producentů ve výrobě a službách, to by bylo něco! Hledat záchranu v jiném oběhu, když státní hospodářství zklamalo. Zlikvidovat trestní repréze, celní, daňové, přestat trestat a začít odměňovat za novátorskou činnost. Likvidovat přerostlý státní sektor, zvětšit sektor soukromý i soukromý příliv zahraničních kapitálů... Jiné cesty záchrany již nevidím, jediné, že by někdo si vzal Polsko na vydržování, o čemž pochybuji. TP 15/87.